

Dosarul nr. 3ra-325/22
2-19096962-01-3ra-07042022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. V. Chisilița)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

ÎNCHEIERE

1 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Amfion-Prim”, reprezentată de avocatul Nicolae Leșan,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Amfion-Prim” împotriva Consiliului municipal Chișinău, Primăriei municipiului Chișinău și Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ favorabil,

împotriva deciziei din 19 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La data de 20 mai 2019, Societatea cu Răspundere Limitată „Amfion – Prim”, prin intermediul avocatului Leșan Nicolae s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Chișinău, Primăriei municipiului Chișinău și Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare, prin care a solicitat constatarea ilegalității refuzului privind privatizarea terenului cu nr. cadastral XXXXXXXXXX, aferent imobilului nr. cadastral XXXXXXXXXXXXXX, din mun. Chișinău, șos. Muncești, 62 și obligarea pârâtului să adopte actul administrativ cu privire la privatizarea terenului aferent imobilului nr. cadastral XXXXXXXXXXXXXX, din mun. Chișinău, șos. Muncești, 62, cu suprafața de 0,0875 ha, teren pentru exploatarea și deservirea obiectivului privat/comercial, care îi aparține cu drept de proprietate.

În motivarea acțiunii, a indicat că, la data de 19 februarie 2019, a recepționat refuzul Consiliului mun. Chișinău din 9 octombrie 2018 cu privire la privatizarea terenului cu nr. cadastral XXXXXXXXXX, aferent imobilului nr. cadastral XXXXXXXXXXXXXX, din mun. Chișinău, șos. Muncești, 62.

Până la acea dată, nu a fost înștiințat despre rezultatele examinării cererii cu privire la privatizarea terenului respectiv.

În opinia sa, refuzul administrației publice locale de privatizare a terenului aferent este unul vădit neîntemeiat și direct prejudiciabil drepturilor și intereselor societății comerciale, inclusiv din motivul achitării, în toată această perioadă, a arendei, în baza contractului de arendă nr. 5036/2009 din 11 iunie 2009, pe terenul identificat supra, fiind autorizată și construcția unui centru comercial auto, precum și din motiv că, anterior, administrația publică locală, a perfectat proiectul deciziei avizat de persoanele responsabile din cadrul Primăriei mun. Chișinău, fiind elaborat și Planul lotului, proiectul deciziei referindu-se la relațiile de arendă funciară.

Totodată, din cauza refuzului de privatizare, societatea este impusă să-și sisteze activitatea, anterior permisă și autorizată.

A opinat privind prelugirea de drept a contractului de arendă nr. 5036/2009 din 11 iunie 2009, în condițiile în care Primăria mun. Chișinău nu a întreprins măsuri în vederea încetării relațiilor contractuale, însă fiind necesar de a încheia un nou contract de arendă.

A indicat că terenul aferent a cărui privatizare a fost solicitată nu face parte din terenurile indicate la pct. 4) din Regulamentul cu privire la vânzarea-cumpărarea și locațiunea/arenda terenurilor aferente, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1428, ci din domeniul privat al municipiului Chișinău. Faptul că terenul a fost dat în folosință societății reclamante, pentru care achită arenda, atestă dreptul reclamantei de a beneficia de privatizarea terenului aferent.

Suplimentar, a indicat că, întru respectarea procedurii de soluționare amiabilă a litigiului, a înaintat în adresa autorității cerere prealabilă, însă, până la depunerea acțiunii, nu a recepționat nici un răspuns, motiv din care s-a adresat în instanța de judecată.

În drept, reclamanta și-a întemeiat acțiunea pe prevederile art. 5 lit. a), art. 6 alin. (1), lit. a), art. 11, art. 14 alin. (1), art. 15, art. 16-17, art. 19, art. 22 alin. (2), lit. b), art. 25 alin. (1), lit. b) și art. 26 alin. (1), lit. a) și lit. c) din Legea nr. 793 din 10 februarie 2000 a contenciosului administrativ (în vigoare la data emiterii actului contestat/criticat și inițierea procedurii prealabile, respectiv) și cu prevederile art. 189, art. 191 alin. (1), art. 196, art. 204-205, art. 208-209, art. 211 și art. 224 Codului Administrativ nr. 116 din 19 iulie an. 2018, precum și prevederilor art. 5-7, art. 26, art. 27 alin. (1), art. 33, art. 38, 55, art. 56 alin. (1), art. 59 alin. (1) și alin. (5), art. 67, art. 74, art. 75 alin. (2) și alin. (4), art. 80 alin. (7), art. 81, art. 85 alin. (1), lit. a), art. 117-118, art. 137, art. 166-167 Codului de Procedură Civilă.

Reclamanta a solicitat constatarea ilegalității refuzului privind privatizarea terenului și obligarea pârâtului să adopte actul administrativ despre privatizarea terenului aferent imobilului nr. cadastral XXXXXXXXXXXXX, din mun. Chișinău, șos. Muncești, 62, cu suprafața de 0,0875 ha, teren pentru exploatarea și deservirea obiectivului privat/comerciale care îi aparține cu drept de proprietate.

Prin hotărârea din 30 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a respins acțiunea înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Amfion-Prim” (f.d.127).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 26 octombrie 2020, avocatul Leșan Nicolae, în interesele Societății cu Răspundere Limitată „Amfion-Prim”, a depus cerere de apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond și pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral (f.d.132-133).

Prin decizia din 19 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Amfion-Prim” împotriva hotărârii din 30 septembrie 2020 a Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel, prin prisma normelor de drept material ce reglementează raportul juridic litigios, în raport cu circumstanțele cauzei, a reținut ca fiind întemeiată și legală soluția primei instanțe referitoare la netemeinicia acțiunii, având în vedere că, la caz, sunt aplicabile prevederile art. 75 alin. (3) din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală (în redacția legii la momentul emiterii actului administrativ contestat), conform cărora bunurile domeniului public de interes local sunt inalienabile, imprescriptibile și insesizabile.

Raportând normele citate la circumstanțele cauzei, instanța de control judiciar s-a aliniat concluziei fondului, care a conchis privind netemeinicia acțiunii, având în vedere faptul că terenul cu nr. cadastral XXXXXXXXXX, cu suprafața de 0,0694 ha, situat în mun. Chișinău, șos. Muncești 62, este amplasat în limitele liniilor roșii ale străzii și aparține domeniului public. Astfel, în temeiul prevederilor art. 75 alin. (3) din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, acesta nu se supune privatizării.

În acest context, instanța de apel a statuat că Societatea cu Răspundere Limitată „Amfion-Prim” cunoștea încă din anul 2009 că respectivul teren i-a fost transmis în arendă, provizoriu, fără drept de privatizare, fapt statuat expres în decizia Consiliului municipal Chișinău nr.6/31-11 din 19 mai 2009, apelanta neformulând obiecții la aceasta. Faptul autorizării lucrărilor de construire a centrului comercial auto nu conferă dreptul Societății cu Răspundere Limitată „Amfion-Prim” la obținerea terenului public în proprietate privată.

La 2 februarie 2022, Societatea cu Răspundere Limitată „Amfion-Prim” a declarat recurs împotriva deciziei din 19 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 224, vol. I), iar la 22 februarie 2022 a prezentat motivarea recursului (f.d. 1, vol. II).

În susținerea recursului, a invocat dezacordul său cu soluția instanței de apel, considerând-o eronată, instanța interpretând în mod eronat normele de drept material pertinente speței, fapt ce a succedat emiteria unei soluții greșite și neîntemeiate pe cauza dată.

A reiterat motivele de fapt și de drept invocate în instanța de fond și apel, învederând că terenul vizat în prezenta speță este aferent construcției proprietate privată a Societății cu Răspundere Limitată „Amfion-Prim” și astfel, în privința acestuia se aplică institutul împrumutării. Or, în contradictoriu cu argumentele reținute de către instanța de apel, dispoziția expusă în decizia Consiliului municipal Chisinau privind transmiterea terenului litigios în arendă Societății cu Răspundere Limitată „Amfion-Prim” fără drept de privatizare, nu poate constitui un temei de privare de dreptul legal la dobândirea proprietății asupra acestuia. Din

moment ce interdicția dată este instituită prin decizia autorității locale, și nu prin dispoziții legale pertinente, realizarea dreptului legal la dobândirea proprietății de către Societatea cu Răspundere Limitată „Amfion-Prim” asupra terenului în litigiu urmează a fi realizată în scopul punerii efective în aplicare a dispozițiilor legale, iar acest fapt se realizează tot prin decizia Consiliului municipal Chișinău, care în această conjunctură are sarcina de a înlătura inadvertențele admise prin propria decizie.

Consideră neîntemeiate argumentele instanței de apel referitoare la faptul că Societatea cu Răspundere Limitată „Amfion-Prim” a fost de acord cu decizia sus menționată, pe care nu a contestat-o, inclusiv în contextul în care realizarea de către reclamanta/recurentă a unui drept legal nu poate fi exclusă prin propria inacțiune precedentă care, contrar constatărilor instanțelor inferioare, dispune de o „speranță legitimă” în sensul dobândirii dreptului de proprietate asupra terenului respectiv, pe care este amplasată construcția sa.

Recurenta a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii, prin care cererea sa de chemare în judecată să fie admisă.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel, pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 19 ianuarie 2022, fiind notificată recurentei în data de 8 februarie 2022, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la dosar (f.d. 185). Astfel, recursul și motivarea acestuia depuse la 2 februarie 2022 și, respectiv, 22 februarie 2022, sunt în termen.

La 4 aprilie 2022, în adresa intimațiilor a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, însă intimații nu și-au valorificat acest drept procedural.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Amfion-Prim”, reprezentată de avocatul Nicolae Leșan, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar, în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate, ci urmează să însușească, în condițiile Codului

administrativ, exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și, în același timp, oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că, pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ, și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont, pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO, în jurisprudența sa constantă, statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței

CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Amfion-Prim”.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Amfion-Prim”, reprezentată de avocatul Nicolae Leșan, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu